

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

468

Vragen van het lid **Werner** (CDA) aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bericht «Toegankelijkheid musea onder druk door achterblijvende overheidssubsidies»* (ingezonden 6 oktober 2023).

Antwoord van Staatssecretaris **Uslu** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 24 november 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 390.

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van het bericht «Toegankelijkheid musea onder druk door achterblijvende overheidssubsidies»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Onderkent u dat stijgende lasten zorgen voor een grote druk op musea, hoewel het publiek de weg naar de musea weer weet te vinden?

Antwoord 2

De stijgende kosten spelen alle Nederlanders en organisaties parten. Ook de musea voelen dit. Er zijn grote verschillen in de mate waarin instellingen deze lastenverzwaring op kunnen vangen. Voor de rijksgesubsidieerde instellingen geldt over het algemeen dat ze een gezond eigen vermogen hebben en dat de subsidies ieder jaar worden geïndexeerd.

Vraag 3

Klopt het dat veel musea in financiële problemen komen, omdat ze tijdens de coronacrisis flink moesten interen op hun reserves en voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van subsidies?

¹ Website Museumvereniging, d.d. 5 oktober 2023, «Toegankelijkheid musea onder druk door achterblijvende overheidssubsidies», <https://www.museumvereniging.nl/toegankelijkheid-musea-onder-druk-door-achterblijvende-overheidssubsidies>.

Antwoord 3

De signalen dat sommige musea financieel kwetsbaar zijn hebben mij bereikt. De museumsector als geheel toont een divers beeld, waarbij er gelukkig ook musea zijn die er sinds corona weer heel goed voor staan. De oorzaken en de mate waarin musea te maken krijgen met financiële tegenslagen, lopen uiteen. Bezoek weet de weg naar musea over het algemeen weer te vinden, maar bij een deel van de musea zijn de aantallen nog niet terug op het oude niveau. Dit resulteert in lagere eigen inkomsten. De stijgende lasten en de inflatie zijn bij alle musea voelbaar. Wel kan het ene museum deze lastenverzwaring beter opvangen dan het andere museum. De rijkgesubsidieerde musea staan er op dat gebied gemiddeld beter voor.

De musea zijn inderdaad voor een belangrijk deel afhankelijk van subsidie. Door de sluiting tijdens corona en achterblijvende bezoekersaantallen zijn niet alleen de inkomsten uit kaartverkoop teruggelopen maar ook die uit horeca en verhuur. Uit de Museumcijfers 2022 blijkt wel dat de eigen inkomsten weer aan het stijgen zijn. Van 30% van de totale omzet in 2021 is dit aandeel in 2022 toegenomen naar 43%.

Vraag 4

Klopt het dat de overheidssubsidies voor musea van 2021 naar 2022 met slechts 1 procent zijn gestegen, terwijl de inflatie 10 procent was?

Antwoord 4

Voor de rijkgesubsidieerde instellingen was in 2022 de loonbijstelling 3,550%, de prijsbijstelling 4,088% en de bijstelling voor huisvesting 5,222%.

Dit is conform de systematiek die rijksbreed wordt gehanteerd en wordt toegepast op het loon- en prijsgevoelige deel van de subsidie.

Verder heeft het kabinet extra middelen beschikbaar gesteld voor instellingen die worden bekostigd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), ter compensatie van hoge inflatie en energiekosten. Door deze extra correctie steeg de prijsbijstelling van 2022 naar 5,089% en de bijstelling voor huisvesting naar 8,232%.

Vraag 5

Bent u bereid de Kamer te informeren over de huidige financiële positie van rijksmusea, gesubsidieerde musea en particuliere musea en de ontwikkeling daarvan op langere termijn?

Antwoord 5

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is opdrachtgever van de museumstatistiek die wordt uitgevraagd door het CBS en jaarlijks in december wordt gepubliceerd. Hierin zijn ook gegevens over de bedrijfsopbrengsten en -kosten opgenomen. Deze gegevens zijn te vinden op: <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-culturele-en-creatieve-sector>

Vraag 6

Deelt u de mening, dat musea zekerheid nodig hebben om investeringen te kunnen doen in tentoonstellingen, toegankelijkheid, duurzaamheid en onderhoud?

Antwoord 6

Ik deel de mening dat zekerheid zorgt voor een hogere kwaliteit van collectiebeheer. De rijkgesubsidieerde musea die onder mijn verantwoordelijkheid vallen kunnen daarom rekenen op een subsidiebedrag dat is vastgelegd in de Regeling beheer rijkscollecties. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Daarnaast kunnen deze instellingen, die zijn belast met een wettelijke taak, ook gebruik maken van schatkistbankieren voor het doen van investeringen aan het gebouw.

Vraag 7

Welke maatregelen neemt u om ervoor te zorgen dat musea kunnen blijven innoveren en kunnen blijven bijdragen aan verbinding in onze samenleving?

Antwoord 7

Ik vind het essentieel dat musea toegankelijk zijn voor iedereen en blijven innoveren. Dankzij visitatierapporten, monitorgesprekken met de rijksgefinancierde musea en structureel contact met de museumvereniging houden we de vinger aan de pols in de museumsector. In de periode 2025–2028 is er opnieuw ruimte beschikbaar voor regionale musea in de culturele basisinfrastructuur. Twaalf musea, één per provincie, komen hierdoor in aanmerking voor een aanvullende subsidie van het Rijk. Daarnaast ondersteunt het Mondriaan Fonds via diverse regelingen vernieuwing bij musea. Ik denk hierbij aan het stimuleren van aankopen, collectiemobiliteit en innovatieve ideeën omtrent de presentatie van collecties en de samenwerkingen met het publiek. De RCE zet zich in voor het ondersteunen van kostbare tentoonstellingen door de uitvoering van de indemniteitsregeling en ondersteunt de collectiebeheerders met kennis, onderzoek en advies. Deze voorzieningen zijn beschikbaar voor alle musea, van groot tot klein. We hebben daarbij ook oog voor de specifieke situatie bij kleine musea. Zo organiseert de RCE speciale activiteiten voor kleine en lokale musea en staan we in contact met het Landelijk Contact Museumconsulenten.

Verder werk ik in mijn cultuurbeleid nauw samen met de andere overheden. In het overleg met IPO, VNG en de cultuurregio's evenals in de cultuurconventanten die ik sluit met andere overheden, vraag ik aandacht voor toegankelijkheid van cultuur.